

27 ΔΕΚ. 2011

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

**Αθήνα , 19 Δεκεμβρίου 2011
Αριθ. Πρωτ.:5414**

**ΠΡΟΣ:Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα**

Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472,-475,-118
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ:Καταπολέμηση της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.1894/24-11-2011 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση της με αρ. πρωτ.1894/24-11-2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ.Γ.Φραγγίδη, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α.Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) αποτελεί τον κατεξοχήν ελεγκτικό μηχανισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για τον έλεγχο της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας.

Στο ΦΕΚ 170/Τεύχος Α'/05.09.11, δημοσιεύτηκε ο Νόμος 3996/11 «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις». Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ανωτέρω νόμου, ο έλεγχος τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας, συμπεριλαμβάνεται στις αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων ασφαλιστικής νομοθεσίας οι Επιθεωρητές συντάσσουν διαπιστωτική πράξη σε ειδικό έντυπο για το σκοπό αυτό, το οποίο αποστέλλουν στο αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε (15) ημερών από την ημερομηνία ελέγχου, για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες επιβολής της αντίστοιχης κύρωσης.. Η διαπιστωτική αυτή πράξη είναι δεσμευτική για τα αρμόδια όργανα ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, τα οποία υποχρεούνται άνευ ετέρου και μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήψη της πράξεως αυτής, να επιβάλλουν στον παραβάτη εργοδότη τις κυρώσεις που προβλέπονται, και να κοινοποιούν την πράξη επιβολής προστίμου στις υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. Η πράξη αυτή διαβιβάζεται μέσα στην ίδια προθεσμία και στο ΣΔΟΕ για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

Όσον αφορά στους πραγματοποιηθέντες ελέγχους από το Σ.ΕΠ.Ε., στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια κατά το πρώτο εννεάμηνο του 2011 , τα αρμόδια Τμήματα Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησαν 24.571 ελέγχους στους οποίους βρέθηκαν να απασχολούνται 1.423 ανασφάλιστοι εργαζόμενοι, επέβαλαν 3.509 πρόστιμα συνολικού ύψους 10.241.298€ και υπέβαλαν 1.801 μηνύσεις-μηνυτήριες αναφορές για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας.

22

Επιπλέον σας γνωρίζουμε ότι από τις αρχές του 2010, έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη του άρθρ. 151 του Ν. 3655/2008 και διενεργούνται πλέον τακτικοί έλεγχοι από μεικτά κλιμάκια αποτελούμενα από υπαλλήλους της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του ΙΚΑ και του ΣΕΠΕ. Τα μεικτά κλιμάκια έχουν ενταχθεί στον προγραμματισμό δράσης των υπηρεσιών του ΣΕΠΕ ενώ καταβάλλεται και συνεχής προσπάθεια αύξησης της αποτελεσματικότητας των ελέγχων μέσα από τη θέσπιση ποσοτικών και ποιοτικών στόχων, την αξιοποίηση των καταγγελιών και τη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.

Το πρώτο εννεάμηνο του 2011 τα κλιμάκια της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ), με και χωρίς το Σ.Ε.Π.Ε. , πραγματοποίησαν 12.112 ελέγχους σε επιχειρήσεις σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Οι έλεγχοι ήταν δειγματοληπτικοί στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που με βάση όλες τις μέχρι σήμερα ενδείξεις παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά ανασφάλιστης εργασίας, ήτοι:

Επισιτιστικά επαγγέλματα (εστιατόρια-ταβέρνες, αίθουσες δεξιώσεων, μεζεδοπωλεία, καφετέριες μπαρ, κέντρα διασκέδασης), Βιοτεχνικά Πάρκα, Βιομηχανικές ζώνες, Κομμωτήρια, Πρατήρια Βενζίνης, Συνεργεία Αυτοκινήτων, Μεταφορικές Επιχειρήσεις, Καθαριότητα, Κατασκευές, Φιλοξενία, Υπηρεσίες ασφαλείας (Security).

Ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που έγιναν έλεγχοι είναι 43.949 και ο αριθμός των ανασφάλιστων εργαζομένων που προκύπτει είναι 12.823. Από τους 12.823, οι 5.623 είναι αλλοδαποί, που αντιπροσωπεύουν το 38,30% σε σχέση με το συνολικό αριθμό των αλλοδαπών εργαζομένων, ο οποίος ανέρχεται στους 14.681 για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν οι έλεγχοι.

Οι ημεδαποί ανασφάλιστοι και μη καταχωρημένοι στα ειδικά βιβλία νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού είναι 7.200, ποσοστό 24,60% των 29.268 συνολικά ημεδαπών εργαζόμενων στις επιχειρήσεις που ελέγχθηκαν.

Το σύνολο των επιβληθέντων προστίμων που επιβλήθηκαν αποκλειστικά για την αδήλωτη εργασία, για το ίδιο χρονικό διάστημα (Α' εννεάμηνο 2011), ανέρχεται στο ποσό των 7.891.000€.

Β.Αναφορικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ανασφάλιστης εργασίας, η μέριμνα για την κανονική ασφάλιση του συνόλου των εργαζομένων, η πάταξη της εισφοροδιαφυγής και, κατ'επέκταση, η μακροπρόθεσμη διασφάλιση της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών οργανισμών, αποτελούν ζητήματα πρώτιστης προτεραιότητας για το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και την Πολιτική του Ηγεσία. Προς επίτευξη των ανωτέρω και σε ό,τι αφορά, ειδικότερα, στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., έχουν ληφθεί μία σειρά από μέτρα, τόσο νομοθετικού όσο και λειτουργικού χαρακτήρα. Ειδικότερα:

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2556/1997 (Φ.Ε.Κ. 270, Α'/24.12.1997), συστάθηκε η Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.Υ.Π.Ε.Α.), για την οποία προβλέπεται συνεχής λειτουργία σε 24ωρη βάση, προκειμένου να διενεργούνται διαρκείς έλεγχοι στις επιχειρήσεις, με σκοπό τον εντοπισμό των ανασφάλιστων απασχολούμενων και τη διαπίστωση της τήρησης των υποχρεώσεων των εργοδοτών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 2 του ιδίου νόμου. Συγκεκριμένα, προβλέπονται οι ακόλουθες υποχρεώσεις για τους εργοδότες:

α) Να τηρούν ειδικό έντυπο όπου καταχωρούν τους νεοπροσλαμβανόμενους μισθωτούς από 01/04/1998, αμέσως μετά την πρόσληψη και πριν αναλάβουν εργασία. Σε περίπτωση παράλειψης καταχώρισης μισθωτού ή μη επίδειξης από τον εργοδότη του

ειδικού εντύπου, επιβάλλεται από τα αρμόδια όργανα του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. πρόστιμο (ΠΕΠΑΕ).

Σημειώνεται, ότι με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 2 του ν. 3846/2010 (Φ.Ε.Κ. 66, Α'/11.05.2010) αυστηροποιείται το ανωτέρω πρόστιμο για τους εργοδότες που διαπιστώνεται ότι επαναλαμβάνουν την παράβαση της μη καταχώρισης στο Ειδικό Βιβλίο των εργαζόμενων που απασχολούν. Συγκεκριμένα, το επιβαλλόμενο σήμερα πρόστιμο, στην περίπτωση αυτή, διπλασιάζεται, ποινή που δεν έχει εισπρακτικό χαρακτήρα, αλλά αποσκοπεί στη διασφάλιση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζόμενων.

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 33 παρ. 6 του ν. 3863/2010, θεσπίζεται και αυτοτελές διοικητικό πρόστιμο, ύψους 3.000 ευρώ έως 15.000 ευρώ, τόσο για τους παρεμποδίζοντες, με οποιονδήποτε τρόπο, τους διενεργούμενους ως άνω ελέγχους (είτε παρεμπόδιση της εισόδου των αρμοδίων για τη διενέργεια των ελέγχων υπαλλήλων είτε άρνηση παροχής πληροφοριών ή παροχή ψευδών πληροφοριών κατά τη διενέργεια του ελέγχου), όσο και για τους εργοδότες που, με οποιονδήποτε επίσης τρόπο, παραβαίνουν τις υποχρεώσεις, που απορρέουν για αυτούς από τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 9 του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951 (υποχρέωση να επιτρέπουν στους αρμοδίους για τη διενέργεια των ελέγχων υπαλλήλους την εξέταση των καταστάσεων προσωπικού που τηρούν, των εμπορικών τους βιβλίων, καθώς και να παρέχουν κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφόρηση που τους ζητείται, για την ευχερέστερη και αποτελεσματικότερη άσκηση του επιτόπιου ελέγχου).

β) Να αναγγέλουν στον Ο.Α.Ε.Δ., εντός οκτώ (8) ημερών, την καθ'οιονδήποτε λόγο αποχώρηση του μισθωτού τους, διαφορετικά τα όργανα του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. θα επιβάλουν πρόστιμο, το ύψος του οποίου θα καθορισθεί με Υπουργική Απόφαση.

γ) Να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή και αλλαγή σχετικά με την επιχείρησή τους, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών, άλλως τους επιβάλλεται πρόστιμο.

δ) Να έχουν καταχωρίσει στα μισθολόγια και τις Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις, το απασχολούμενο προσωπικό τους, προκειμένου η καταγγελία σύμβασης εργασίας του να θεωρείται έγκυρη.

Εκτός από τους υπαλλήλους της Ε.ΥΠ.Ε.Α., ανάλογους ελέγχους προβλέπεται να διενεργούν, με ευθύνη των Διευθυντών, και οι αρμόδιοι υπάλληλοι εξωτερικού ελέγχου, των κατά τόπους Υποκαταστημάτων και Παραρτημάτων του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και οι υπάλληλοι του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.).

2. Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 151 παρ. 1 του ν. 3655/2008 (Φ.Ε.Κ. 58, Α'), προβλέπεται η δυνατότητα διενέργειας κοινών ελέγχων των επιχειρήσεων και, εν γένει, των χώρων εργασίας, από μικτά κλιμάκια ελέγχου αποτελούμενα από υπαλλήλους τόσο της Ε.ΥΠ.Ε.Α. όσο και του Σ.ΕΠ.Ε.. Η ανωτέρω διάταξη έχει ήδη ενεργοποιηθεί και διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι σε συγκεκριμένες κατηγορίες εργοδοτών και επιχειρήσεων που παρουσιάζουν αυξημένη εισφοροδιαφυγή.

3. Με τις διατάξεις, δε, του άρθρου 33 του ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. 115, Α'), θεσπίζεται η δυνατότητα συγκρότησης μικτών κλιμακίων ελέγχου των κάθε είδους επιχειρήσεων ανά την Επικράτεια, αποτελούμενων από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Επιθεώρησης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και από υπαλλήλους των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.), πλην Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., που υπηρετούν στις Διευθύνσεις Επιθεώρησης και στα Τμήματα Εσόδων αυτών, σε συνεργασία με τους Προϊστάμενους των Διευθύνσεων Επιθεώρησης των Φ.Κ.Α.. Οι υπάλληλοι αυτοί, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, μπορούν να συμμετέχουν και στα μικτά κλιμάκια ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 151 του ν. 3655/2008.

4. Πέραν των ανωτέρω, το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., έχει δρομολογήσει ένα πλέγμα διαδικασιών, οι οποίες ως κοινή συνισταμένη έχουν την ενίσχυση του ελέγχου των εργοδοτών. Πιο συγκεκριμένα, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) επιτρέπει:

- α) τη δημιουργία και συντήρηση πλήρους και αξιόπιστου Μητρώου Εργοδοτών, προκειμένου ανά πάσα στιγμή, να υπάρχουν τα ακριβή και πλήρως ενημερωμένα στοιχεία τους,
- β) τη δημιουργία και διατήρηση αναλυτικού «προφίλ» εργοδοτών, με στοιχεία οικονομικά και μη, τα οποία συνθέτουν τη γενικότερη εικόνα του εργοδότη και παρέχουν πληροφόρηση σχετικά με την αξιοπιστία του,
- γ) την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διασταύρωσης των στοιχείων και, εν συνεχεία, στατιστικής ανάλυσης των αποτελεσμάτων, αναφορικά με τον «χάρτη» των εργοδοτών και των εργαζομένων, προκειμένου να εντοπίζονται τομείς της οικονομίας στους οποίους παρατηρείται εισφοροδιαφυγή,
- δ) την εφαρμογή εξειδικευμένων κριτηρίων με βάση τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από τις διασταυρώσεις, με στόχο τον κατευθυνόμενο επιτόπιο έλεγχο των εργοδοτών και, τέλος,
- ε) την εξοικονόμηση εργατοωρών και προσωπικού, ώστε να στελεχωθούν πλήρως οι ελεγκτικοί μηχανισμοί (Ε.ΥΠ.Ε.Α., συνεργεία ελέγχου κ.λπ.).

5. Πέραν του Ο.Π.Σ., επισημαίνουμε ότι έχουν δρομολογηθεί και επιμέρους δράσεις οργάνωσης των διαδικασιών ελέγχου των εργοδοτών, στα κατά τόπους Υποκαταστήματα του Ιδρύματος, ενώ συγχρόνως, δίδονται και συνεχείς κατευθύνσεις ελέγχου προς τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (Ε.ΥΠ.Ε.Α. κ.λπ.), για τον κατά προτεραιότητα έλεγχο των εργοδοτών σε ευαίσθητους τομείς απασχόλησης (π.χ. σε εποχικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε τουριστικές περιοχές).

Επιπλέον, σύμφωνα με όσα μας έχει γνωστοποιήσει η Διοίκηση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., σας γνωρίζουμε ότι παράλληλα με τις ήδη υπάρχουσες Ειδικές Υπηρεσίες Ελέγχου Ασφάλισης (Περιφέρεια Αττικής, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Περιφέρεια Κρήτης), έχουν συσταθεί εννέα (9) επιπλέον Ειδικές Υπηρεσίες Ελέγχου Ασφάλισης, για τις οποίες έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδικασίες στελέχωσής τους με προσωπικό, στις ακόλουθες Διοικητικές Περιφέρειες :

- 1) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με έδρα την Κομοτηνή,
- 2) Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα την Κοζάνη,
- 3) Ηπείρου, με έδρα τα Ιωάννινα,
- 4) Ιονίων Νήσων, με έδρα την Κέρκυρα,
- 5) Θεσσαλίας, με έδρα τη Λάρισα,
- 6) Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λαμία,
- 7) Πελοποννήσου, με έδρα την Τρίπολη,
- 8) Βορείου Αιγαίου, με έδρα την Μυτιλήνη και, τέλος,
- 9) Νοτίου Αιγαίου, με έδρα την Ερμούπολη Σύρου.

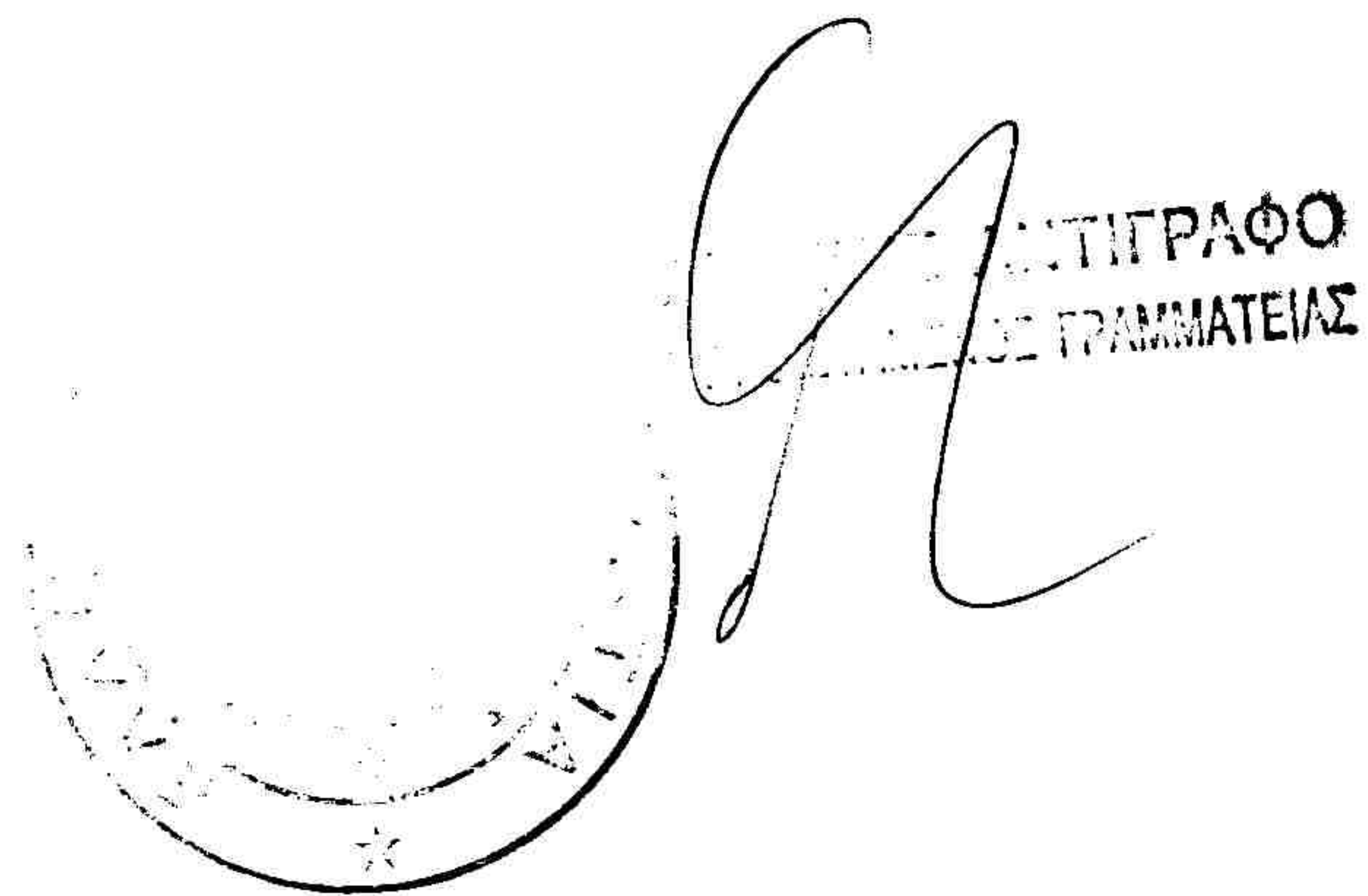
6. Στην καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής συντέλεσε σημαντικά και ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.), ο οποίος καθιερώθηκε ως ο μοναδικός αριθμός εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης για κάθε πολίτη. Μέσω του κεντρικού ηλεκτρονικού ελέγχου του μοναδικού αυτού αριθμού, ο οποίος αποτελεί προϋπόθεση για κάθε εργασιακή, ασφαλιστική, συνταξιοδοτική, προνοιακή ή ιατροφαρμακευτική παροχή, είναι προφανές ότι θα περιοριστούν σημαντικά οι σπατάλες και θα διευκολυνθεί ο έλεγχος και η καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής.

Επισημαίνεται ότι, οι διενεργούμενοι από τους αρμοδίους υπαλλήλους έλεγχοι, καθίστανται αποτελεσματικότεροι με τη συνεργασία των ίδιων των εργαζομένων, καθώς και των εργατικών οργανώσεων που τους εκπροσωπούν. Για το λόγο αυτό και προκειμένου να διευκολύνεται το έργο των αρμοδίων υπαλλήλων, θα πρέπει να παρέχονται όσο το δυνατόν σαφέστερες πληροφορίες, για τον εντοπισμό των εργοδοτών που παραβιάζουν την ασφαλιστική νομοθεσία. Είναι απαραίτητο να γνωστοποιούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. οι εργοδότες και οι

επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζόμενους χωρίς ή με πλημμελή ασφάλιση, προκειμένου να πραγματοποιούνται οι σχετικοί έλεγχοι και να τακτοποιούνται ασφαλιστικά οι εν λόγω εργαζόμενοι.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΗΝΣΗΣ